

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību**

no 2004. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim»

Saturs

Ievads.....	3
1. Biroja vadība	4
2. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos	6
3. Biroja funkciju izpilde korupcijas apkarošanā.....	8
4. Biroja funkciju izpilde korupcijas novēršanā.....	12
4.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde.....	12
4.2. Valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze	14
4.3. Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildes un citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontrole.....	14
4.4. Biroja funkciju izpilde politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē.....	18
4.5. Sabiedrības informēšana un izglītošana par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai.....	19
4.6. Ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzības projektu gatavošana un koordinācija	21
4.7. Citu valstu pieredzes korupcijas novēršanā un apkarošanā apkopošana un analīze.....	22
5. Biroja personāls un tā apmācība	23

Ievads

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību aptver laika periodu no 2004. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim.

2004. gada 3. augustā Ministru kabinets atbalstījis Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmu 2004. – 2008. gadam (turpmāk – Valsts programma), kas ietver 120 uzdevumus korupcijas novēršanā un apkarošanā. Pārskata periodā Birojs uzsācis intensīvu darbu šo uzdevumu īstenošanā.

Valsts programmas ietvaros 2004. gada otrajā pusgadā veikts nozīmīgs darbs fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanā. Starpinstitūciju darba grupa Biroja vadībā ir izstrādājusi koncepcijas „Par fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanu” projektu, kurā identificētas problēmas fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles jomā un paredzēti pasākumi situācijas uzlabošanai.

2004. gada 16. decembrī Saeimā tika pieņemti grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā, kas paredzēja Biroja tiesības saņemt no kredītiestādēm informāciju par personu banku kontiem un veiktajiem darījumiem. Likuma grozījumi stājās spēkā 2004. gada 25. decembrī un sagaidāms, ka to ieviešana būtiski stiprinās Biroja korupcijas apkarošanas spējas.

Pārskata periodā no 2004. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim ierosinātas 17 un no citām izziņas iestādēm saņemtas 3 krimināllietas, savukārt 11 krimināllietas nosūtītas kriminālvajāšanas uzsākšanai kopumā pret 15 personām.

Birojs nosūtījis 4146 dokumentus valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām. Biroja lietvedībā saņemti un reģistrēti 4079 dokumenti, iesniegumi, sūdzības un priekšlikumi.

Biroja Ziņojumu centrs 714 reizes saņēmis informāciju pa tālruni, pieņēmis 185 apmeklētājus un izskatījis 680 rakstiskus iesniegumus. No izskatītajiem iesniegumiem 147 gadījumos sūdzības bijušas par pašvaldību amatpersonu iespējamajiem pārkāpumiem, 47 gadījumos par tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonu darbībām, pārējās sūdzības Birojā saņemtas par citu valsts pārvaldes iestāžu darbu, izglītības un ārstniecības darbiniekiem. No visiem saņemtajiem iesniegumiem 46,8% iesniegumos sniegtās informācijas izvērtēšana ir Biroja kompetencē. Pa bezmaksas tālruņa līniju (8002070) informācija par pārkāpumu vai noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, kas piekritīga Biroja vai citu iestāžu kompetencei, saņemta 12 gadījumos.

2004. gada 31. decembrī Biroja darbinieku kopējais skaits bija 112.

1. Biroja vadība

Lai sekmīgi īstenotu Biroja funkcijas un sasniegtu izvirzītos mērķus, Biroja priekšnieks Aleksejs Loskutovs, priekšnieka vietnieki Juta Striķe un Alvis Vilks regulāri risina Biroja darbībai aktuālus jautājumus starpinstitūciju sanāksmēs un tikšanās reizēs ar atbildīgo iestāžu vadītājiem.

Viens no būtiskākajiem jautājumiem, kas tika risināts pārskata periodā ir Valsts programmas uzdevumu izpildes koordinācija. Tā kā Biroja veiktajās pārbaudēs tika konstatēts, ka iestādes pašas tikpat kā neveica nekādus iekšējos korupcijas novēršanas pasākumus, īpaša uzmanība tika pievērsta iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādei un īstenošanai dažādās valsts iestādēs. Diskusijas par šo problēmu ir notikušas Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas sēdēs, kur bez Biroja pārstāvjiem uz sēdēm tika aicināti daudzu institūciju vadītāji. Iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādei un īstenošanai veiktajos semināros kopumā piedalījušies vairāk nekā 100 valsts institūciju un pašvaldību pārstāvji.

Biroja vadība īpašu uzmanību pievērta arī Eiropas Savienības (turpmāk - ES) finansējuma administrēšanas kontroles nodrošināšanai. Tiekoties ar Zemkopības ministru Mārtiņu Rozi, Lauku atbalsta dienesta direktori Irinu Pilveri un Latvijas investīciju un attīstības aģentūras direktoru Juri Kaneli tika panākta vienošanās par informācijas apmaiņu aizdomu gadījumā par iespējamajiem koruptīvajiem gadījumiem, lai maksimāli novērstu amatpersonu ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu. Īpaša uzmanība tika pievērsta valsts amatpersonu statusa piemērošanai ES fondu administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem.

Viena no Biroja darbības prioritātēm aizvadītajā laika periodā ir bijusi valsts amatpersonu ienākumu kontroles iespēju pilnveidošana. Par koncepcijas „Par fizisku personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanu” projektā iekļauto priekšlikumu nozīmību tika informēta Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisija, tās vadītāja Linda Mūrniece, citu institūciju vadību pārstāvji, tai skaitā Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID).

Pārskata perioda laikā ir notikušas Biroja un VID vadību tikšanās, kuru mērķis bija veicināt sadarbības uzlabošanas iespējas: valsts amatpersonu deklarācijās sniegto ziņu patiesuma un personu ienākumu gūšanas likumības pārbaudēs, personu mantiskā stāvokļa efektīvas kontroles nodrošināšanā, valsts amatpersonu sarakstu sastādīšanas atbilstību likumā noteiktajām prasībām

izvērtēšanā, jaunu priekšlikumu likumdošanas pilnveidošanai abu institūciju kompetencē esošo jautājumu sagatavošanā.

Lai veicinātu grozījumu pieņemšanu Biroja likumā par tiesībām pieprasīt un saņemt ziņas no kredītiestādēm par fizisko personu banku kontiem, notika regulāras tikšanās ar Saeimas dažādu komisiju pārstāvjiem, tai skaitā ar Juridiskās komisijas vadītāju Mareku Segliņu.

Īpašu aktualitāti pārskata periodā ieguva jautājums par personu, kuras sniedz sabiedriska rakstura pakalpojumus (ārstniecībā, izglītībā), atbildību par atlīdzības prettiesisku pieprasīšanu vai pieņemšanu.

Biroja priekšnieks Aleksejs Loskutovs tikās ar veselības ministru Gundaru Bērziņu un vienojās par Biroja pārstāvju piedalīšanos darba grupā, lai noteiktu juridisko atbildību par koruptīvām darbībām publisko pakalpojumu sniegšanas jomā, t.sk. veselības aprūpē. Minētā problēma tika apspriesta arī Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas sēdē, kur deputāti izteica atbalstu Biroja iniciatīvai veikt normatīvo aktu izmaiņas.

Kontrolējot politisko partiju izdevumus vēlēšanu aģitācijai priekšvēlēšanu periodā, Birojs konstatēja, ka vēlēšanu apvienību kontrole ir nepietiekama, tādēļ Biroja vadība, tiekoties ar Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas priekšsēdētāju Staņislavu Šķesteru, ieteica jau līdz nākamajām pašvaldību vēlēšanām normatīvajos aktos detalizētāk noteikt vēlēšanu apvienību tiesības un pienākumus.

Lai uzlabotu Biroja apkarošanas funkcijas veikšanu, tika noslēgta starpresoru vienošanās ar Valsts policiju par aizturēto, apcietināto aizdomās turēto un notiesāto, kā arī apsūdzēto personu, ja ir saņemta procesa virzītāja piekrišana, konvojēšanu.

Aktīva starpinstitūciju sadarbība, iesaistot Ģenerālprokuratūru, VID un Valsts policiju, notika arī Biroja administrētā *Phare* projekta īstenošanas ietvaros.

Lai palielinātu Biroja kapacitāti savu funkciju veikšanā, Biroja vadībai aktīvi sadarbojoties ar Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisiju, tās vadītāju A.Latkovski, tika saņemts papildus finansējums astoņu štata vietu izveidei un Valsts programmas pasākumu izpildei 2005. gadā.

Meklējot Biroja vajadzībām piemērotas telpas, ir uzsāktas sarunas ar A/S „Valsts nekustamie īpašumi” un Rīgas domi.

2004. gada oktobrī Biroja vadības pārstāvji devās vizītē uz Franciju, kur iepazinās ar Centrālā korupcijas novēršanas dienesta, Kriminālpolicijas un

Administrācijas ģenerālās inspekcijas pieredzi korupcijas apkarošanā, finanšu noziegumu atklāšanā un izmeklēšanā, nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā un tiesībsargājošo iestāžu iekšējās kontroles nodrošināšanā.

Lai dalītos pieredzē par korupcijas novēršanu un apkarošanu, notikušas tikšanās ar Lietuvas Speciālā izmeklēšanas dienesta vadības pārstāvjiem, Maķedonijas Valsts korupcijas novēršanas komisijas pārstāvjiem, Igaunijas vēstnieku Latvijā un dažādu ārvalstu institūciju speciālistiem.

2. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos

Saskaņā ar Ministru kabinetā apstiprināto Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģiju, Birojs izstrādājis Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmu 2004.-2008.gadam, ko Ministru kabinets pieņēma 2004. gada 3.augustā, nosakot Biroju par atbildīgo institūciju tās īstenošanā. Valsts programma ir veidota kā kompleksa pret darbība korupcijai (novēršana, apkarošana un izglītošana), kuras mērķis ir panākt valsts amatpersonu efektīvu darbību sabiedrības interesēs, tādējādi nodrošinot iedzīvotāju uzticību likuma varai. Reizi gadā Birojs sniedz Ministru kabinetam ziņojumu par Valsts programmā paredzēto uzdevumu izpildi.

2004. gada 6. decembrī Ministru prezidentam iesniegts informatīvā ziņojuma „Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004.-2008.gadam īstenošanu” projekts, kurā sniegts pārskats par atskaites periodā izpildāmajiem 60 Valsts programmas uzdevumiem, 16 no tiem ir noteikts konkrēts izpildes datums, no tiem 2 bija jāveic visām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm. 33 uzdevumi saskaņā ar Valsts programmu ir jāveic pastāvīgi vai regulāri (no tiem 3 jāveic visām valsts pārvaldes iestādēm, 1 visām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm un 1 visām valsts pārvaldes un tiesu varas iestādēm), vēl 4 no Valsts programmas uzdevumiem ir jāveic 4 reizes gadā, 4 no uzdevumiem jāveic 2 reizes gadā, 3 uzdevumi jāveic vienu reizi gadā.

Pārskata periodā Birojs ir informējis visas ministrijas, un atsevišķas Valsts programmā minētās institūcijas, tajā skaitā sabiedriskās organizācijas Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, par tieši viņu kompetencē esošajiem uzdevumiem.

Viens no aktuālākajiem Valsts programmas uzdevumiem, kas jāveic visām valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām, ir iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādāšana (78. uzdevums). Iestāžu pretkorupcijas pasākumu plāni ir nepieciešami, lai ieviestu efektīvus iekšējās

kontroles mehānismus visās valsts institūcijās, kas samazinātu korupcijas risku. Lai nodrošinātu šī uzdevuma pilnvērtīgu izpildi, 2004.gada oktobrī un novembrī Birojs rīkoja 4 diskusijas ministriju, ministriju pārraudzībā esošo institūciju, pašvaldību un tiesībsardzības institūciju pārstāvjiem „Iekšējās pretkorupcijas sistēmas izveidošana valsts iestādēs”. Diskusiju laikā Birojs sniedza ieteikumus, kādi organizatoriskie pretkorupcijas pasākumi būtu jāveic katrā iestādē. Atsevišķi 2004. gada novembrī Biroja pārstāvji uzstājās izglītojošos pasākumos Vides ministrijas centrālā aparāta pārstāvjiem un pārraudzības iestāžu vadītājiem, informējot par iestādes pretkorupcijas plāniem un ētikas kodeksu izveidi, kā arī Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem par korupcijas novēršanu un apkarošanu izglītības jomā.

Lai būtu vienota izpratne par atbildīgajām institūcijām konkrētu Valsts programmas uzdevumu izpildē, izpildes organizēšanā un informācijas apkopošanā, Birojs ir sagatavojis *Vadlīnijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004. – 2008. gadam uzdevumu izpildei*. Savukārt Valsts programmas 78. uzdevuma „Iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādāšana” izpildei kā palīgmateriāls ir sagatavotas *Vadlīnijas iestādes pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādei*.

Uzdevuma „Izstrādāt priekšlikumus valsts programmā minēto institūciju sadarbības koordinēšanai un uzlabošanai, tai skaitā Noziedzības novēršanas padomei” ietvaros:

- izstrādātajās vadlīnijās sagatavoti un ietverti priekšlikumi Valsts programmā minēto institūciju sadarbības koordinēšanai;
- panākta vienošanās par turpmāko sadarbību Valsts programmas uzdevuma „Korupcijas novēršana publisko pakalpojumu sfērā (ārstniecībā, izglītošanā, revīzijā un auditā, ekspertīzē, advokatūrā)” izpildē ar Veselības ministrijas pārstāvjiem.

Lai arī Valsts programma tika apstiprināta vēlāk nekā plānots, Birojs ir izpildījis vai uzsācis pildīt visus Valsts programmā norādītos atskaites periodā izpildāmos uzdevumus. Paveikti ir arī vairāki būtiski uzdevumi, kuriem izpildes termiņš paredzēts vēlākā laika periodā, piemēram, politisko organizāciju (partiju) finansēšanas tiesiskā regulējuma pilnveidošana.

Birojs ir apkopojis 119 Valsts programmas izpildē iesaistīto institūciju pretkorupcijas pasākumu plānus.

Valsts programmas uzdevumu izpildē Birojs identificējis pirmās problēmas to uzdevumu izpildē, kas vērsti uz iestāžu iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem un kuros atbildīgas ir visas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes. Aprūtināta

ir šo uzdevumu kontrole un koordinācija ministrijās, jo trūkst cilvēkresursu un pieredzes šādu uzdevumu veikšanā. Kā problēmas Valsts programmas uzdevumu izpildē minēti arī nepietiekamie finanšu resursi, kapacitātes un laika trūkums un atsevišķos gadījumos – arī neskaidrība par uzdevumu izpildi.

Birojs veicis pasākumus, lai identificētu galvenās korupcijas riska jomas, koruptīvo darbību mehānismus un sistēmas valsts un pašvaldību mantas izlietojumā. Šī uzdevuma ietvaros, sagatavots pārskats un publikācija laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” par tiesiskā regulējuma nepilnībām, iznomājot valsts un pašvaldības mantu, kā arī apkopotu priekšlikumi un sagatavots rīkojuma projekts, lai izveidotu darba grupu par tiesiskā regulējuma pilnveidošanu valsts un pašvaldības mantas iznomāšanā.

Politikas plānošanas jomā sagatavots detalizēts finanšu aprēķins Organizētās noziedzības un apkarošanas stratēģijas projektam.

3. Biroja funkciju izpilde korupcijas apkarošanā

No 2004. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim Biroja Izziņas nodaļā izskatīti **113** iesniegumi par iespējamiem koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem. Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 109. panta kārtībā saņemti vēl **28** iesniegumi.

Pārskata periodā Birojs ierosinājis **17** krimināllietas, savukārt no citām izziņas iestādēm saņemtas trīs krimināllietas. Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 129. panta kārtībā pēc piekritības nosūtītas 3 krimināllietas. Pieņemti **8** lēmumi par atteikšanos ierosināt krimināllietu.

Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītas **11** krimināllietas pret **15** personām, t.sk. Kriminālprocesa kodeksa (KPK) 120.panta kārtībā aizturētas 12 personas, bet KPK 70.panta kārtībā - 6 personas.

- 2004.gada jūlijā ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 317.panta (Dienesta pilnvaru pārsniegšana) otrās daļas par dienesta pilnvaru pārsniegšanu, ko izdarīja Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas amatpersonas, radot zaudējumu valstij Ls 69923,05 apmērā.
- 2004.gada augustā ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 322.panta (Starpniecība kukuļošanā) otrās daļas, kas izpaudās Ls 1500 nodošanā par labvēlīgu pirmstiesas izmeklēšanas iznākumu krimināllietā, kas ierosināta par amatnoziegumiem, ko veica zvērināts advokāts. 2004.gada 16.augustā krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004.gada augustā ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 322.panta otrās daļas par starpniecību kukuļdošanā, kas izpaudās kukuļa Ls 1130

nodošanā par Muitas kontroles punktā „Terehova” aizturētās preces atgriešanu. 2004.gada 30.augustā krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.

- 2004.gada augustā ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 320.panta (Kukuļņemšana) otrās daļas, 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) un 322.panta (Starptautiskā kukuļošana) pirmās daļas pret Rīgas Komercģimnāzijas direktoru par kukuļa pieprasīšanu Ls 3000 apmērā par personas pieņemšanu mācību iestādē, viltojot dokumentus un izmantojot tos kukuļa saņemšanai. 2004.gada 9.septembrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004.gada septembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrās daļas par to, ka Jūrmalas pilsētas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki laikā no 2004. gada marta izsniedza fiziskām un juridiskām personām atzinumus par objektu atbilstību ugunsdrošības tehnisko noteikumu prasībām, neveicot to reģistrāciju un grāmatvedības uzskaiti, kā arī piesavinoties samaksu par valsts nodevu. 2004. gada 8.oktobrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada 30. septembrī ierosināta krimināllietu pēc Krimināllikuma 109.panta (Patvaļīga koku ciršana un bojāšana) otrās daļas par to, ka Rīgas pilsētas zaļajā zonā Kalnciema ielā 2001. gadā patvaļīgi izcirsti koki, tādējādi radot pašvaldībai zaudējumus Ls 6331,5 apmērā. 2004. gada 4.oktobrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada 4. oktobrī no LR Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta (VID Finanšu policijas) saņemta krimināllieta pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrās daļas, 320.panta (Kukuļņemšana) trešās daļas par valsts amatpersonu dienesta pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu un materiālas atlīdzības saņemšanu par audita pārbaudes veikšanu un uzrēķināmās papildus samaksas budžetā samazināšanu.
- 2004. gada 15. oktobrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrās daļas par viltotu dokumentu realizēšanu, kas izdarīta atkārtoti personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās mantkārīgā nolūkā. 2004. gada 28.oktobrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada 19. oktobrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) pirmās daļas,

320.panta (Kukuļņemšana) pirmās daļas, 323.panta (Kukuļdošana) pirmās daļas par to, ka NBS Nodrošinājuma pavēlniecības štāba Iegādes un infrastruktūras pārvaldes izpētes nodaļas virsnieks, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli un veicot dienesta viltojumu, lobēja uzņēmumu, kas piedalījās valsts iepirkumos. 2004. gada 28.oktobrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.

- 2004. gada oktobrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) pirmās daļas par bijušā Rucavas pagasta padomes priekšsēdētāja bezdarbību. Pašvaldības amatpersona aiz nolaidības nav izpildījusi Rucavas pagasta padomes 1999.gada lēmumu par Nidas kūdras purva nomas līguma slēgšanu ar SIA "Meliorators 3" uz vienu gadu ar nomas maksu 1500 latu gadā, radot pašvaldībai būtisku kaitējumu. 2004. gada 10.novembrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada oktobrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) pirmās daļas par to, ka noteiktā laika posmā Iekšlietu ministrijas valsts amatpersonas aiz nolaidības nepildīja valsts amatpersonas pienākumus, neizdarīja darbības, kuras tai pēc uzdevuma jāizdara, lai novērstu kaitējumu pārvaldes kārtībai saistībā ar valsts pasūtījumu.
- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 321.panta (Kukuļa piesavināšanās) par kukuļa piesavināšanos, ko persona saņēmusi nodošanai valsts amatpersonai.
- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) pirmās daļas par to, ka Rucavas pagasta padomes priekšsēdētājs nepildīja valsts amatpersonas pienākumus aiz nolaidības, nelaužot 1998.gadā noslēgto Nidas kūdras purva nomas līgumu ar SIA "Meliorators 3", kurā nebija noteikta nomas maksa un nomas termiņš, radot būtisku kaitējumu pašvaldībai. 2004. gada 29.decembrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrās daļas par apdrošināšanas polises viltošanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās. 2004. gada 16. novembrī krimināllieta nosūtīta pēc piekritības Valsts policijas Ekonomikas policijas birojam.
- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 317.panta (Dienesta pilnvaru pārsniegšana) otrās daļas par Kolkas pagasta padomes amatpersonu darbībām saistībā ar pašvaldības nekustamajiem īpašumiem,

pārsniedzot tām piešķirto tiesību un pilnvaru robežas un radot pašvaldībai būtisku kaitējumu.

- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 323.panta (Kukuļdošana) pirmās daļas par kukuļa došanu zvērinātam tiesu izpildītājam, lai viņš, izmantojot savu dienesta stāvokli, veiktu nelikumīgas darbības saistībā ar izpildu lietu pret uzņēmējsabiedrību, kurā aizturētā persona ieņem direktora amatu. 2004. gada 2.decembrī krimināllieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.
- 2004. gada novembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) otrās daļas par Rīgas domes amatpersonu bezdarbību saistībā ar tiesu procesu, kurā Latvijas Pareizticīgajai baznīcai tika atzītas tiesības uz nekustamo īpašumu Rīgā, Citadeles ielā 7.
- 2004. gada 17. novembrī no LR Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskās departamenta izziņas veikšanai saņemta krimināllieta pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) pirmās daļas par VID amatpersonu dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.
- 2004. gada decembrī ierosināta krimināllieta pēc Krimināllikuma 317.panta (Dienesta pilnvaru pārsniegšana) otrās daļas par Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas amatpersonas darbību pārkāpjot savas dienesta pilnvaras, izpaužot informāciju par azartspēļu biznesu, kas kļuva zināms pildot amatpersonas pienākumus, tādā veidā radot būtisku kaitējumu.
- 2004. gada decembrī kriminālvajāšanas uzsākšanai Rīgas apgabala prokuratūrai nosūtīta krimināllieta pēc Krimināllikuma 177.panta otrās daļas par krāpšanu, ko veica Aizsardzības ministrijas Militārā dienesta iesaukšanas centra amatpersona.
- 2004. gada 23.decembrī izbeigta krimināllieta pēc Krimināllikuma 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrās daļas par dokumentu, maksājuma orderu viltošanu par labu politiskajai organizācijai.
- 2004. gada 27.decembrī izbeigta krimināllieta pēc Krimināllikuma 322.panta (Starpniecība kukuļošanā) otrās daļas par starpniecību kukuļņemšanā, kas bija domāta Rīgas domes amatpersonām.

4. Biroja funkciju izpilde korupcijas novēršanā

4.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde

Lai novērstu korupciju veicinošas normas, 2004. gada otrajā pusgadā Birojs izstrādājis un apstiprināšanai Saeimā un Ministru kabinetā virzījis daudzus būtiskus normatīvo aktu projektus. Tas ir arī priekšnosacījums pilnvērtīgai Biroja funkciju realizēšanai.

Viens no nozīmīgākajiem projektiem ir starpinstitūciju darba grupas Biroja vadībā izstrādātais koncepcijas „Par fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanu” projekts, kurā identificētas problēmas fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles jomā un paredzēti pasākumi situācijas uzlabošanai.

Pārskata periodā Birojs sagatavojis šādus likumprojektus:

- Izskatīšanai Saeimas komisijās iesniegts likumprojekts „Par Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvenciju”;
- Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts likumprojekts „Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju”;
- Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts likumprojekts „Par Eiropas Padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijas papildprotokolu” .

Pārskata periodā Birojs sagatavojis un iesniedzis izskatīšanai Ministru kabinetā šādus normatīvo aktu projektus:

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība, kādā aizpildāmas ikgadējās finansiālās darbības deklarācijas, priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijas, paziņojums par plānotajiem vēlēšanu izdevumiem un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas”;
- 2004.gada 23. septembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika skatīts Biroja sagatavotais grozījumu projekts likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kur tika uzdots likumu izteikt jaunā redakcijā. Grozījumi paredz vairāku likumā lietoto terminu precizējumu, lai maksimāli novērstu neprecizitātes likumā un dažādas likuma normu interpretācijas iespējas, kā arī citus grozījumus tiesību normās, kas attiecas uz valsts amatpersonu tiesībām un pienākumiem. Vienlaikus Ministru kabinetā iesniegts noteikumu projekts, kas nosaka likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” atļauto dāvanu pieņemšanas, reģistrācijas, novērtēšanas, izmantošanas un izpirkšanas kārtību, valsts amatpersonu rīcību ar nelikumīgi pieņemtajām dāvanām, kas tiks izskatīts pēc attiecīgo grozījumu pieņemšanas likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

2004.gada 4.novembrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Ministru kabineta noteikumu projekts "Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja nolikums", kas izstrādāts, lai nodrošinātu Biroja darbības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likumam.

2004. gada 30.decembrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība, kādā fiziskā persona pēc Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pieprasījuma sniedz informāciju par tās ienākumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem” Noteikumu projekts nosaka vienotu kārtību, kādā Birojs pieprasa un fiziskas personas sniedz pieprasīto informāciju par saviem ienākumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem, kā arī iesniedzamās informācijas apjomu un formu.

2004. gada 16.decembrī Saeima vienbalsīgi pieņēma otrajā (galīgajā) lasījumā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma grozījumus, kas paredz Biroja tiesības saņemt no kredītiestādēm informāciju par personu kontiem un to veiktajiem darījumiem. Likuma grozījumi stājās spēkā 2004. gada 25. decembrī.

4.2. Valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze

Pārskata periodā veikta tiesību aizsardzības iestāžu prakses analīze korupcijas novēršanas jomā un secināts, ka vēl nepieciešami papildus uzlabojumi pretkorupcijas pasākumu pilnveidošanā, lai paredzētās preventīvās darbības sniegtu vēlamo rezultātu.

Koruptīvo tiesībpārkāpumu analīzes jomā Birojs izveidojis datu bāzi par reģistrētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, uzsākta informācijas apkopošana no Tiesu administrācijas par tiesātām personām par koruptīviem nodarījumiem. Pēc Biroja konstatētajiem pārkāpumiem, uzsākta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības trūkumu analīze.

Lai apzinātu un veidotu pārskatu par Eiropas Savienības un citu starptautisko institūciju finansējuma piešķiršanā un kontrolē iesaistītajām valsts amatpersonām un korupcijas riska jomām, saņemti no Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanā iesaistītajām institūcijām personu, kuras iesaistītas projektu izvērtēšanā, saraksti, kā arī atbilstošo procedūru apraksti; sagatavots atzinums Finanšu ministrijai par projektu vērtēšanā iesaistīto personu statusu (atbilstību valsts amatpersonas pazīmēm); apkopota informācija no struktūrfondu vadības komiteju datu bāzes par komercsabiedrībām un zemnieku saimniecībām, kuru projekti saņēmuši atbalstu.

4.3. Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildes un citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontrole

Pārskata periodā no 2004.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs saņēmis izvērtēšanai **347** iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamiem likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumiem. Sagatavojot atbildes uz **161** iesniegumiem un sūdzībām, veiktas **166** pārbaudes dažādās valsts un pašvaldību institūcijās.

Izskatot iedzīvotāju iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, vienlaicīgi pārbaudītas arī šo valsts amatpersonu deklarācijas. Veicot minētās pārbaudes, no VID (kā arī izmantojot VID valsts amatpersonu deklarāciju datu bāzi „VADIS”) pieprasītas

un pārbaudītas **216** valsts amatpersonu deklarācijas, kopumā izvērtējot **121** valsts amatpersonas deklarācijās norādītās ziņas.

Pārskata periodā no 2004. gada 1. jūlija līdz 2004. gada 31. decembrim par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu neievērošanu pie administratīvās atbildības sauktas **39** valsts amatpersonas, un ar naudas sodu sodītas **34** valsts amatpersonas kopumā par **Ls 3300**, no tām 7 valsts amatpersonas ir pārsūdzējušas Biroja pieņemto lēmumu par kopējo summu **Ls 1750**, savukārt **5** valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu izteikts mutvārdu aizrādījums.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 30.pantu **2** valsts amatpersona ir labprātīgi atlīdzinājusi valstij nodarītos zaudējumus **Ls 3067,94** apmērā.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 11. panta pirmo daļu, valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti.

Pārskata periodā par lēmumu pieņemšanu un valsts amatpersonas pienākumu veikšanu interešu konflikta situācijā:

- 14 pašvaldību deputāti sodīti par to, ka piešķirušī prēmijas paši sev vai saviem radniekiem, tādējādi realizējot valsts amatpersonas pilnvaras interešu konflikta situācijā;
- 11 gadījumos valsts amatpersonas ir veikušas kontroles vai uzraudzības funkcijas jautājumos, kuros šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījuma partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti. Piemēram, deviņas valsts amatpersonas pieņēmušas darbā radniekus, kas atrodas tās tiešā pakļautībā; divos gadījumos valsts amatpersonas slēgušas līgumus ar radniekam vai darījuma partnerim piederošu uzņēmumu;
- 1 domes priekšsēdētājs pieņēmis lēmumu par savas sievas nekustamā īpašuma pārdošanu, atsakoties no pašvaldības pirmpirkuma tiesībām, divas pašvaldības amatpersonas pieņēmušas lēmumus par sevis komandēšanu uz kursiem un semināriem, viena pašvaldības padomes deputāte, balsojot par sevi, atbalstījusi naudas līdzekļu piešķiršanu degvielas iegādei un degvielas limita noteikšanu savām vajadzībām.

Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” atsevišķām amatpersonu kategorijām paredz noteiktas profesionālās darbības

jomas, kurās atļauts savienot amatus. Par amatu savienošanas un ienākumu gūšanas ierobežojumu neievērošanu:

- 5 gadījumos pašvaldību valsts amatpersonas (pašvaldības priekšsēdētājs, pašvaldības iestādes vadītājs, pašvaldības iestādes vadītāja vietnieks) savienojušas valsts amatpersonas amatus ar darbu privātās komercsabiedrībās, lai gan likums nosaka, ka šīm amatpersonām ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar citu amatu valsts vai pašvaldības institūcijā, ja to savienošana nerada interešu konfliktu un ir saņemta tās valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas rakstveida atļauja, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi vai apstiprinājusi amatā (7.panta piektā daļa).
- 7 gadījumos konstatēts, ka valsts amatpersonas ir savienojušas amatus valsts vai pašvaldību institūcijās ar citiem amatiem valsts vai privātajā sektorā, neinformējot par to institūcijas vadību un nesaņemot likumā noteiktajā kārtībā amatu savienošanas atļaujas. Amatpersonām ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, ja to savienošana nerada interešu konfliktu un ir saņemta attiecīgās valsts vai pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas personas rakstveida atļauja (7. panta sestās daļas 3. punkts).

Pārskata periodā 1 gadījumā pašvaldības valsts amatpersona sodīta par komercdarbības ierobežojumu neievērošanu, jo guvusi materiālu labumu no komercsabiedrības, kas saņēmusi valsts pasūtījumu. Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 10. panta ceturtā daļa nosaka, ka pašvaldību domju (padomju) priekšsēdētāji, viņu vietnieki un deputāti, kā arī pašvaldību izpilddirektori nedrīkst būt tādas komercsabiedrības dalībnieki, akcionāri, biedri vai tādi individuālie komersanti, kas saņem attiecīgās pašvaldības pasūtījumus par iepirkumiem pašvaldības vajadzībām, finanšu līdzekļus, pašvaldības garantētus kredītus vai privatizācijas fonda līdzekļus, izņemot gadījumus, kad to piešķir atklāta konkursa rezultātā.

Administratīvais pārkāpums valsts amatpersonu darbībā saistībā ar likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumiem konstatēts vēl 12 gadījumos, taču, ņemot vērā to, ka no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīža bija pagājis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pantā noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar šā kodeksa 239.panta 7.punktu nevarēja uzsākt, tāpēc šajos gadījumos minētās 12 valsts amatpersonas, kuras pieļāvušas minētā likuma pārkāpumus, rakstiski brīdinātas par atkārtota pārkāpuma nepieļaujamību.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 275.panta pirmās daļas 2.punktu 2 gadījumos izbeigta lietvedība administratīvo pārkāpumu lietā.

Pārbaudot valsts amatpersonu ienākumu atbilstību izdevumiem, konstatēts, ka **13** gadījumos valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc pārbaudes materiāli par 13 personām nosūtīti VID šo personu ienākumu likumības pārbaudei saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22.pantu. Šajā atskaites periodā VID pēc Biroja ierosinājuma jau uzsācis iedzīvotāju ienākuma nodokļa auditu 8 personām, savukārt 4 personām VID atteicis uzsākt ienākumu auditu. Ienākuma nodokļa audita rezultātā 4 gadījumos VID pieņēma lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu iemaksas **11213,95** latu apmērā.

Pārbaudot valsts amatpersonu darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām **6** gadījumos valsts amatpersonu darbībās saskatītas iespējamā noziedzīga nodarījuma pazīmes un pārbaudes materiāli nodoti Biroja korupcijas apkarošanas blokam izvērtēšanai un tālākas pārbaudes veikšanai.

Pārbaudes materiāli par **3** valsts un pašvaldības institūcijās konstatētajiem faktiem nosūtīti VID, lai tas atbilstoši savai kompetencei veiktu pārbaudi, vai šajās institūcijās strādājošo amatpersonu neiekļaušana valsts amatpersonu sarakstos ir bijusi atbilstoša likuma prasībām un nodrošinātu to, lai visas valsts amatpersonas iesniegtu valsts amatpersonu deklarācijas. Minēto pārbažu rezultātā valsts amatpersonu sarakstos papildus iekļautas **11** valsts amatpersonas.

Konstatējot valsts amatpersonu darbībās tādu normatīvo aktu pārkāpumus, kuru izvērtēšana nav Biroja kompetencē, **14** gadījumos informācija nosūtīta kompetentām institūcijām (Valsts kontrolei, Finanšu ministrijai, Valsts ieņēmumu dienestam, Valsts civildienesta pārvaldei, Valsts darba inspekcijai, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, Iekšlietu ministrijas Ieslodzījumu vietu pārvaldei, Aizsardzības ministrijai, Drošības policijai, u.c. valsts institūcijām) pārbaudes veikšanai un atzinuma sniegšanai Birojam.

4.4. Biroja funkciju izpilde politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē

No 2004. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim Birojs izstrādājis likumprojektu „Vēlētāju apvienību finansēšanas likums”, kā arī veikta citu politisko organizāciju finansēšanas nosacījumu izvērtēšana.

Politisko organizāciju finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli Birojs veic četros posmos: iesniegto deklarāciju pārbaude saskaņā ar likuma prasībām, grāmatvedības uzskaites pārbaudes, ziedojuma patiesuma un likumības pārbaudes, pretpārbaudes.

Pārbaudītas **46** partiju 2003. gada grāmatvedības pirmdokumentu pārbaudes saskaņā ar iesniegtajām ikgadējām finansiālās darbības deklarācijām par 2003.gadu. Savukārt **9** politisko organizāciju deklarāciju pārbaudes vēl turpinās, un **6** politisko organizāciju pārstāvji grāmatvedības dokumentu iesniegšanai izsaukti uz 2005.gada janvāri.

Pārbaudītas **10** politisko organizāciju priekšvēlēšanu perioda izdevumu un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas. Savukārt **6** politisko organizāciju priekšvēlēšanu perioda izdevumu un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes vēl turpinās.

- Pārbaudot politisko organizāciju saņemto ziedojumu (dāvinājumu) likumību un patiesumu, izsaukta **71** fiziskā persona sniegt paskaidrojumus, pieņemti paskaidrojumi no **54** fiziskām personām;
- Pārbaudot politisko organizāciju (partiju) finansēšanas noteikumu izpildi, sagatavoti **15** lēmumi par pārbaudes rezultātiem un **5** partijām uzdots atmaksāt pretrunā ar likumu saņemtos ziedojumus **Ls 10247,39** apmērā, no tiem **Ls9190,19** ir atmaksāti valsts budžetā;
- Pārskata periodā tiesā iesniegti **6** prasību pieteikumi par partiju darbības apturēšanu, **4** prasību pieteikumi par partijas darbības izbeigšanu. Pamatojoties uz Biroja prasības pieteikumiem, **2** tiesas spriedumi stājušies likumīgā spēkā, vienas partijas darbība tika apturēta un vienas partijas darbība izbeigta;
- Birojs sastādījis **13** administratīvā pārkāpuma protokolus par politisko organizāciju (partiju) finansēšanas noteikumu pārkāpšanu un pieņēma **12** lēmumus, saskaņā ar kuriem **10** partijām uzlikts naudas sods kopējā apmērā **Ls 3100,00**.

Ņemot vērā nepieciešamību pirms 2005. gada pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanām veikt politisko organizāciju un to apvienību priekšvēlēšanu aģitācijas monitoringu ar mērķi iegūt informāciju par patiesajiem politisko organizāciju izdevumiem priekšvēlēšanu periodā, tika izsludināts konkurss par atbilstošāko pretendentu līdzdarbības līguma slēgšanai. 2004. gada novembrī un decembrī, izvērtējot iesniegtos pieteikumus, par atbilstošāko pretendentu tika atzīts Sabiedriskās politikas centrs *Providus*, kurš nacionālo un reģionālo TV kanālu, radio staciju un preses izdevumu ikmēneša monitoringa veikšanu piedāvāja nodrošināt lielākā apjomā un par zemāku cenu.

4.5. Sabiedrības informēšana un izglītošana par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai

Pārskata periodā izplatīti **56** paziņojumi preseī, kā arī sniegtas **15** Biroja pārstāvju intervijas Latvijas un ārvalstu masu saziņas līdzekļiem, rīkota Starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltīta preses konference, kurā masu mediji tika informēti par Biroja darbības rezultātiem korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī Valsts programmas izpildes gaitu.

Sabiedrībai ir pieejama Biroja interneta mājas lapa - <http://www.knab.gov.lv>. Mājas lapā regulāri tiek ievietota aktuāla informācija latviešu un angļu valodās, pamatinformācija ir pieejama arī krievu valodā. Mājas lapā ir pieejama politisko partiju finansējuma datu bāze, kurā ir iespējams vienkārši un ātri atlasīt informāciju. Par Biroja kompetencē esošajiem jautājumiem interesenti var iesniegt aktuālos jautājumus un saņemt atbildes. Mājas lapā ir arī pieejami tiesību akti un starptautiskie dokumenti, informatīvie materiāli.

Pārskata periodā notikušas piecas Biroja Sabiedriskā konsultatīvā padomes sēdes. Jūlija sēdē Biroja priekšnieks Aleksejs Loskutovs Padomes locekļiem sniedza pārskatu par Biroja darbību un darba rezultātiem, tika diskutēts par korupcijas būtību, tās novēršanu un apkarošanu. Septembra sēdē Padomes locekļi tika iepazīstināti ar koncepcijas projektu par ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanas iespējām. Oktobra sēdē Latvijas Juristu biedrība iepazīstināja Padomes locekļus ar nepilnībām tiesiskajā regulējumā attiecībā uz iepirkumu valsts un pašvaldību vajadzībām un citiem ar valsts un pašvaldību īpašuma apsaimniekošanu saistītiem aspektiem. Novembra sēdē Padome uzklaušīja Biroja priekšnieka informāciju par Biroja aktualitātēm, kā arī par iecerēm un mērķiem 2005. gadam. 2004. gada 2. decembra sēdē piedalījās Augstākās tiesas priekšsēdētājs Andris Guļāns un Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece

Veronika Krūmiņa, lai apspriestu problēmas ar kādām tiesneši saskaras, izskatot ar korupciju saistītas lietas, kā mazināt sabiedrībā dažreiz vērojamās šaubas par tiesnešu korumpētību un diskutētu, vai tiesu sistēmā ir saskatāmas korupcijas problēmas.

Pārskata perioda laikā Birojs turpina uzsākto pašvaldību amatpersonu izglītošanu. 2004. gada septembrī, novembrī un decembrī Biroja pārstāvji snieguši priekšlasījumus vairāku valsts un pašvaldību institūciju darbiniekiem par valsts amatpersonām noteiktajiem ierobežojumiem un aizliegumiem, kā arī par interešu konflikta nepieļaušanu pašvaldību darbā (Alūksnē, Balvos, Gulbenē, Madonā, Cēsīs, Ludzā, Kuldīgā, Ogrē u.c.). Birojs sagatavojis interešu konflikta novēršanas un atklāšanas rokasgrāmatu pašvaldību amatpersonām, kas skaidro likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas un piemērošanu.

2004. gada 26.augustā Birojs rīkoja diskusiju ”Korupcijas novēršana valsts un pašvaldību mantas iznomāšanā”, lai apspriestu tiesiskā regulējuma pilnveidošanas iespējas valsts un pašvaldību īpašuma iznomāšanā, tādējādi nodrošinot īpašuma iznomāšanu atbilstoši sabiedrības interesēm un novēršot koruptīvu darbību iespējamību.

2004. gada septembrī Birojs rīkoja izglītojošus pasākumus Ekonomikas ministrijas un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras amatpersonām par interešu konflikta novēršanu un rīcību kukuļdošanas gadījumā.

2004. gada septembrī notika Birojs diskusija ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem par ES struktūrfondu vadību Finanšu ministrijā.

2004. gada 8.decembrī Maksātnespējas aģentūra rīkoja semināru, kurā sprieda par maksātnespējas procesa krimināltiesiskajiem aspektiem. Seminārā KNAB pārstāvis izteica viedokli par maksātnespējas procesa administratoru atbilstību valsts amatpersonas statusam.

2004. gada 9. decembrī Birojs rīkoja starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltītu preses konferenci, kurā plašsaziņas līdzekļi tika informēti par Biroja darbības rezultātiem korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī Valsts programmas izpildes gaitu.

2004. gada 7. decembrī Biroja pārstāvis piedalījās diskusijā „Priekšvēlēšanu kampaņa pēc izmaiņām partiju finansēšanas likumā”.

2004. gada 8. decembrī Biroja pārstāvji piedalījās izglītojošā seminārā „Reklāmas un sabiedrisko attiecību stratēģija pašvaldību vēlēšanās”, kurā uzstājās ar priekšlasījumu „Politisko organizāciju izdevumu kontrole”.

2004. gada 9. decembrī Biroja pārstāvis piedalījās Sabiedrības par atklātību „Delna” preses konferencē par korupcijas barometra prezentāciju.

Pārskata periodā Birojs kopīgi ar Sabiedriskās politikas centru *Providus* izstrādājis bukletu „Partiju finansēšanas sistēma Latvijā”, kura mērķis ir pārskatāmā veidā sniegt informāciju par politisko partiju finansēšanas kārtību Latvijā, par ierobežojumiem partiju ienākumos un izdevumos un veidu, kā partijām jāatskaitās sabiedrībai par saviem ienākumiem un izdevumiem. Uzsākts darbs pie bukleta par iepirkumiem sagatavošanas, kā arī sagatavots informatīva bukleta par Biroju angļu valodā uzmetums.

Biroja pārstāvji regulāri sniedz intervijas gan Latvijas, gan starptautiskajiem plašsaziņas līdzekļiem, informācijas aģentūrām.

2004. gada decembrī tika sagatavots sižets par Biroja kompetenci raidījumam «Manas tiesības».

Pārskata perioda beigās kopīgi ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS uzsākts darbs pie socioloģiskās aptaujas pētījuma par korupciju sagatavošanas.

4.6. Ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzības projektu gatavošana un koordinācija

Eiropas Komisija septembra beigās ir apstiprinājusi grozījumus Biroja *Phare* projektā „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja institucionālās un operatīvās kapacitātes nostiprināšana” un kopš tā laika norit aktīvs darbs projekta ieviešanā. Projekta kopējā summa ir 2,1 miljons eiro, darbības ilgums – 14 mēneši. Projekta ietvaros ir paredzēta tehniskās palīdzības saņemšana, lai veicinātu Biroja darbinieku zināšanas un prasmes valsts sagrābšanas fenomena mazināšanā valstī, valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas lietderīgas izlietošanas veicināšanā, kā arī korupcijas apkarošanas efektivitātes palielināšanā un sabiedrības tiesiskās apziņas celšanā un amatpersonu vispārīgā izglītošanā.

Projekta ietvaros Birojs ir uzsācis pasākumus integrēta datortīkla un programmatūras izstrādei, dotu iespēju integrēt datus no Iekšlietu ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta, Tieslietu ministrijas Zemesgrāmatu departamenta, Uzņēmumu reģistra un citu institūciju datu bāzēm. Projektā paredzēta arī operatīvajam darbam nepieciešamā tehniskā nodrošinājuma iegāde.

Birojs veica starptautisko konsultantu atlasī darba uzdevumiem pretkorupcijas jautājumos, kuru darbu finansēja Pasaules Banka, izmantojot Japānas piešķirto finansiālo palīdzību. Projekta mērķis bija nodrošināt palīdzību Biroja institucionālās kapacitātes stiprināšanā. Projekta ietvaros 2004. gada decembrī viens ārvalstu eksperts no Austrijas Iekšlietu ministrijas Iekšējās

izmeklēšanas biroja vadītājs sniedza Biroja rekomendācijas korupcijas apkarošanas jautājumos. Projekta kopējā summa ir 84 030 ASV dolāru.

Ir uzsākta arī Pasaules Bankas projekta „Korupcijas apkarošanā iesaistīto institūciju stiprināšana” ieviešana, kura ietvaros paredzēta pieredzes apmaiņa par dažādiem korupcijas novēršanas jautājumiem ar Biroja, Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisiju un nevalstiskajām organizācijām. Projektā ir identificēti trīs virzieni, kuros strādās eksperti – korupcijas novēršanas vidēja termiņa rīcības plāns, interešu konflikta riska sistēmas noteikšana un korupcijas risku noteikšana. Projekta summa – 235 000 ASV dolāri.

4.7. Citu valstu pieredzes korupcijas novēršanā un apkarošanā apkopošana un analīze

Lai apgūtu citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, Biroja pārskata periodā turpināja attīstīt aktīvu starptautisko sadarbību. Birojs ir organizējis, un tā amatpersonas ir piedalījušās vairākās divpusējās sanāksmēs ar citu valstu pārstāvjiem un arī dažādās starptautiskās konferencēs un semināros, lai apmainītos ar pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī iepazīstinātu citu valstu pārstāvjus ar Biroja darbību un apsriestu sadarbības iespējas.

Biroja pārstāvji regulāri piedalās Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (*OLAF*) darba grupas sanāksmēs un *OLAF* rīkotajās apmācībās speciālistiem par korupcijas gadījumu izmeklēšanas metodēm Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Neilgi pēc Biroja darbības uzsākšanas tika izveidota Ārvalstu padomnieku grupa (*Foreign Advisory Panel*), kurā aicināti piedalīties vēstniecību, pārstāvniecību un starptautisko organizāciju pārstāvji Latvijā. Ārvalstu padomnieku grupas sanāksmes ļauj Birojam informēt ārvalstu vēstniecības un starptautisko organizāciju pārstāvniecības Rīgā par Biroja darbību un uzrunāt ārvalstu pārstāvjus par iespējamo palīdzību un sadarbību korupcijas novēršanā un apkarošanā. Pārskata periodā ir notikušas divas Ārvalstu padomnieku grupas sanāksmes. 2004. gada 22. jūlija sanāksmē ārvalstu pārstāvji tika informēti par galvenajiem Biroja darba rezultātiem – 2004.gada pirmajā pusgadā atklātajiem koruptīvajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kā arī ar rezultātiem amatpersonu darbības un politisko organizāciju finansēšanas noteikumu kontrolē. 2004. gada 16. decembra sanāksmē ārvalstu pārstāvji tika iepazīstināti ar paveikto fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanā.

No 2004. gada 27. – 30. septembrim Biroja pārstāvis piedalījās GRECO 20. plenārsēdē Strasbūrā, kurā tika apstiprināts Latvijas I kārtas rekomendāciju izpildes ziņojums. GRECO 21. plenārsēde norisinājās no 29. novembra līdz 3. decembrim Strasbūrā.

2004. gada 7. septembrī Biroja amatpersonas tikās ar Ģenerālprokuratūras Starptautiskās sadarbības nodaļas virsprokuroru, Latvijas pārstāvi ES prokuroru organizācijā „Eurojust” Gunāru Bundzi, lai apspriestu starptautiskās tiesiskās sadarbības iespējas.

Divi Biroja pārstāvji piedalījās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) rīkotajā globālajā forumā „Cīņa ar korupciju un integritātes veicināšana publiskajos iepirkumos” Parīzē, kurā piedalījās valdību pārstāvji, vadošie iepirkumu speciālisti un eksperti no 30 OECD dalībvalstīm, kā arī no Āzijas, Centrāl – un Austrumeiropas, Dienvidamerikas un Āfrikas valstīm.

Divi Biroja pārstāvji piedalījās ES dalībvalstu policijas un pretkorupcijas iestāžu vadītāju konferencē "Operatīvās sadarbības uzlabošana korupcijas apkarošanas jomā ES", kas notika Vīnē un kurā pirmo reizi tika pārstāvētas arī desmit jauno ES dalībvalstu tiesību aizsardzības iestādes.

Biroja pārstāvji piedalījās starptautiskā konferencē "Krāpšana un korupcija veselības aprūpes sistēmā Eiropā", kas norisinājās Lielbritānijā.

Biroja pārstāvji piedalījās Baltijas Jūras padomes Ekonomiskās sadarbības darba grupas organizētajā seminārā *Licences, Permits and Public Procurement: Areas Endangered by Corruption* Varšavā, Polijā.

No 2004. gada 19. – 20. novembrim Kišiņevā, Moldovā norisinājās starptautiska konference *Corruption prevention: theoretical and practical aspects*, kurā Biroja pārstāvis dalījās ar Latvijas pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā.

5. Biroja personāls un tā apmācība

2004. gada 31.decembrī Biroja amatpersonu un darbinieku (turpmāk – Biroja darbinieku) skaits bija 112, no tiem – 2 priekšnieka vietnieki, 15 nodaļu vadītāji, 2 nodaļu vadītāju vietnieki, 70 galvenie speciālisti, 13 speciālisti un 9 izziņas izdarītāji. Pārskata perioda beigās Birojā bija 20 vakantas amata vietas.

Biroja darbinieki regulāri apmeklē dažādas mācības gan Latvijā, gan ārvalstīs. Korupcijas novēršanas un apkarošanas bloku darbiniekiem tika organizēta apmācība paskaidrojumu ņemšanas un pratināšanas tehnikas

jautājumos, ko vadīja Latvijas Policijas akadēmijas lektors A. Kavalieris. Līdzīga satura seminārs tika rīkots ar ASV vēstniecības atbalstu. 2004. gada 24.novembrī Biroja darbinieki piedalījās Valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācijas” rīkotajā seminārā „Izsoļu rīkošana maksātnespējas procesā”.

Viens Biroja pārstāvis no 2004. gada 10. oktobra līdz 15. novembrim piedalījās Japānas Starptautiskās Sadarbības aģentūras (JICA) organizētajosursos „Korupcijas kontrole krimināltiesību jomā II” Osakā, Japānā.

Biroja darbinieki papildinājušas un uzlabojušas savas angļu valodas zināšanas, viens darbinieks apguvis praktisko projektu vadīšanu, kā arī Biroja nodaļu vadītājiem tika organizēts seminārs par riska vadības jautājumiem.

KNAB priekšnieks

A.Loskutovs

Ministru prezidents	KNAB priekšnieks	Juridiskās nodaļas vadītāja	Par kontroli atbildīgā amatpersona	Atbildīgā amatpersona
A.Kalvītis	A.Loskutovs	I. Terinka	I.Čodare	I.Kucika

25.02.2008 16:15
6147
I.Kucika
7356165-236
Ieva.Kucika@knab.gov.lv